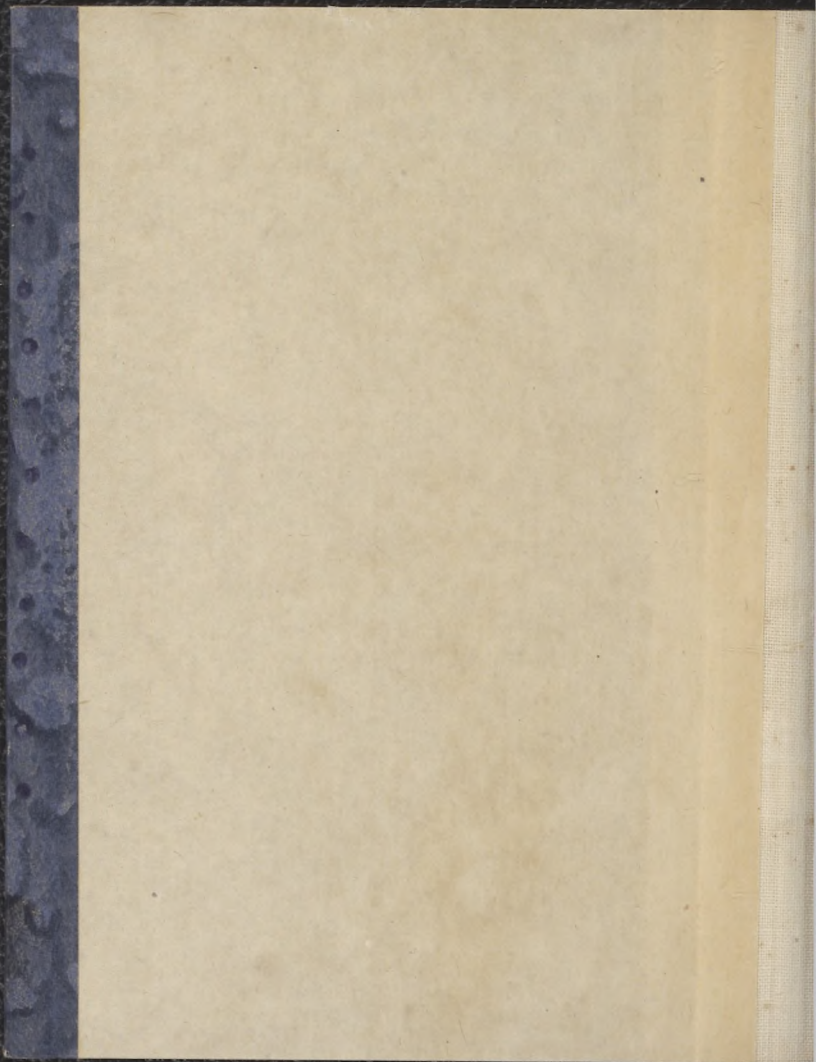
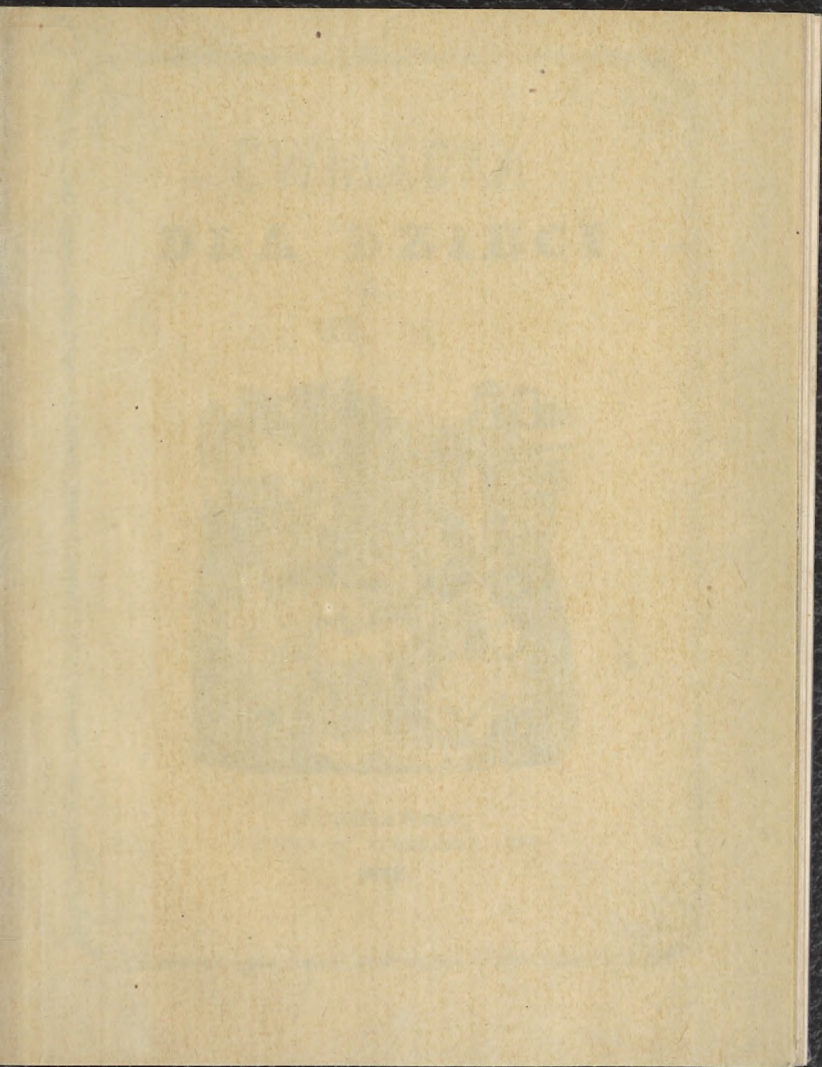
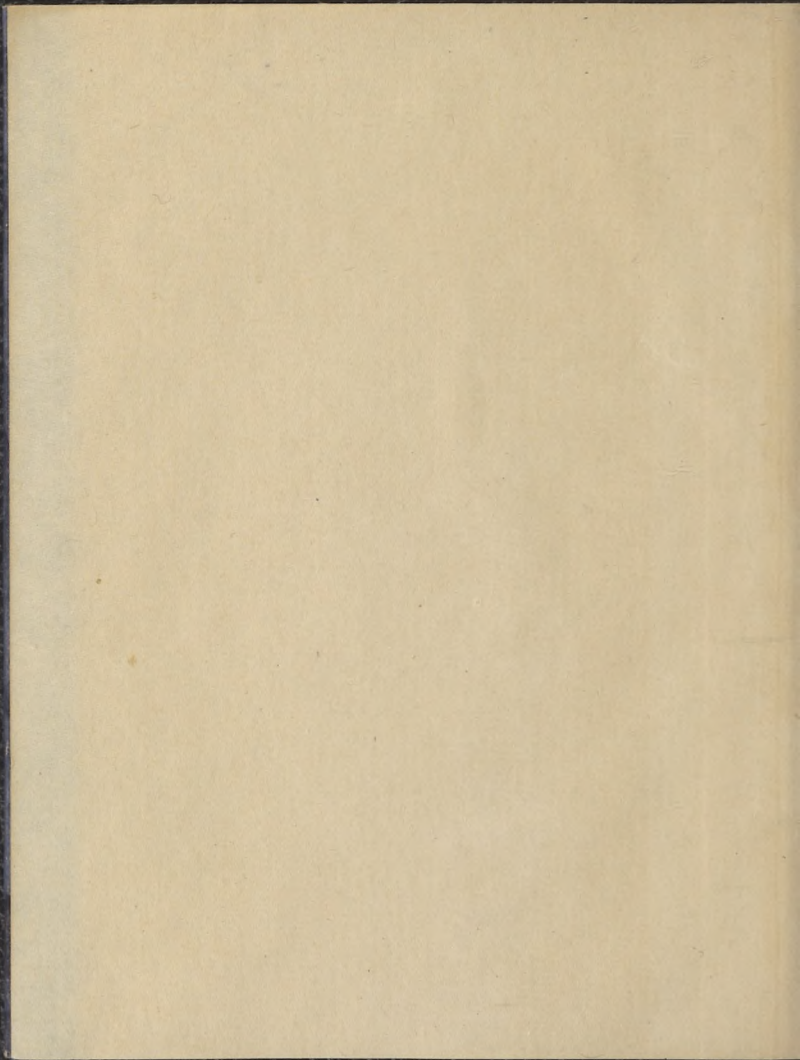

39106

T. 39. 106 R-8I

GWIAZDKA DLA DZIECI

przez

W. R.

WARSZAWA,
W Drukarni ALEXANDRA GINS.

1859.

AMERICAN
OLD ENGLISH

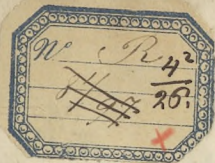
1897

AMERICAN

OLD ENGLISH

1897

GWIAZDKA DLA DZIECI.

GALEAZZA DE' DIECI

GWIAZDKA DLA DZIECI

przez

R.

WARSZAWA,
W DRUKARNI ALEXANDRA GINS.
1859.

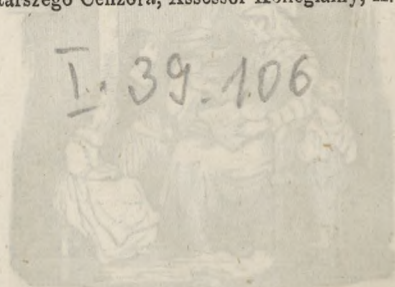
WYDAWCA
DŁA DZIĘCI

Wolno drukować, pod warunkiem złożenia w Komitecie Cenzury, po wydrukowaniu, prawem przepisanej liczby egzemplarzy.

w Warszawie d. 9/21 Sierpnia 1858 r.

p. o. Starszego Cenzora, Assessor Kollegialny, *A. Broniewski.*

I. 39. 106

WARSAWA
WYDAWCA
1858

12070 Bah.

STEFANII, KAZIMIÉRZE I JÓZEFIE

SIĘKACZYŃSKIM

ofiaruje

AUTOR.

STEFAN RAZUMNÝ I JOSEF

STEFAN RAZUMNÝ

NOTA

Do Dzieci.

O dzieci lube! drogie moje dzieci!
Pókiście w kwiecie młodości,
To dla was słońce jasnym blaskiem świeci,
Każdy dzień pełen radości.

Na łonie ojca, przy sercu matki,
Ciągłej doznając pieśczoły,
Nieznacie losu mieszkańca chatki,
Nieznacie losu sieroty.

Uśmiech na ustach, radość na twarzy,
W duszy i w sercu swoboda,
Pełne radości oko się żarzy,
Na czole waszym pogoda.

Życie wam mlekiem, miodem popłynie,
Gdy pójdziecie drogą cnoty;
Tak wam zakwitnie, — jak niegdyś w Rzymie,
Kwitnął mieszkańcom wiek złoty.

Wiara w dzieła Bożkiej Opatrzności,
To powinność dla was święta;
Pan Bóg was dziatki stworzył z nicości,
Pan Bóg dziś o was pamięta.

Jemu należne hołdy składajcie,
Proście o pomoc dla siebie,
I pobożnemi usty śpiewajcie :
„Ojcie nasz któryś jest w niebie.“

Po Bogu, — ojca, matkę czić trzeba,
Jeżeli dziecięcki chcecie ;
Błogosławieństwo pozyskać nieba,
By żyć szczęśliwie na świecie.

Jak ogrodnik młodój latorośli
Dogląda, o wzrost jój dbały,
Pragnie by bujnie drzewka porośli,
I hojny owoc wydały.

Tak i rodzice dla szczęścia dziątek,
Wszystko poświęcić gotowi,
By dobry owoc z serc dobrych matek,
Oddać w usługi krajowi.

Cnota i honor, prawość sumienia,
W jednej postępują parze,
I całe szczęście ludzkiego plemienia,
Na ich spoczywa filarze.

Tą drogą tylko idąc do celu,
Łatwo do niego dojdziecie,
I wśród zaszczytnych przymiotów wielu,
Szacunek, przyjaźń znajdziecie.

Módlcie się Działki.

Jeszcze się gwiazdy w przestrzeni lśniły,
A już skowronka dziękczynne pienia,
O modre górnych niebios sklepienia,
Dźwięcznym się nieraz echem odbiły.

A kiedy takie wątle stworzenie,
Skowronek, — nędzna ptaszyna,
Od chwały Bożej ranek zaczyna,
I wielbi Stwórcę przez swoje pienie;

Tém bardziej człowiek, w każdej potrzebie,
W jakiejbądź życia swego kolei,
Zaufa niebu pełen nadziei,
Ten pewno szczęście znajdzie dla siebie.

O dziatki! dziatki! złożcie rączęta,
I wznóście k'niebu dziękczynne pienia,
Tam szczerę chęci, szczerę westchnienia
Wasze, Stwórcę wszechświata spamięta.

Bóg wasze serca przyjmie w zadatek,
Proście Go tylko usta szczeremi:
O pomyślność dla rodzinnej ziemi,
Dla waszych ojców i dla waszych matek.

Ziemia nas żywi, ona chléb daje,
Ona nas dźwiga na własnym łonie,
Nie dość za życia, jeszcze po skonie,
Przytulkiem naszych prochów się staje.

Rodzice o byt dziątek troskliwi,
Ileż to trudów dla was ponoszą?
Nawet ubóstwo dla nich roskoszą,
Abyście tylko byli szczęśliwi.

O wznóście, wznóście niewinne głosy,
Złączcie z aniołmi pokorne pienia,
Na wasze prośby i dziękczynienia,
Otworem zawsze stoją niebiosy.

Wódle się zjedli

Bóg wasze serca pragnie w kształtek
Proście Go tylko nasyć się chcecie
O pożyteczność dla waszych matek
Dla waszych ojców i dla waszych matek
Ziemie nas żywi, ona chleb daje
Ona nas dźwiga na rękach łon
Nie dość za życia, jeszcze po skonie
Przysłabiam naszych przodków się staje
Rozdaje o był danielę troskliwie
Ile to trudów dla was ponosi
Zawet niosłwo dla nich rozkosz
Abyście tylko byli szczęśliwi

ŻEBRAK.

11. 12. 1911
L. 12. 1911
L. 12. 1911
L. 12. 1911

ЗЕРКА

Ż e b r a k.

Byłem podówczas młody, tak jak wy dziś dziatki;
Oddalony od domu, od rodzinnej chatki,
Od znajomych, przyjaciół, pokrewnych daleki,
Zostawiony sam sobie bez żadnej opieki;
A jednak jak widzicie, z łaski Opatrzności,
W czerstwém zdrowiu sędziwej doszedłem starości.
Odkrył głowę, wznosił dłonie, — widać Boga chwali,
Po skończonej modlitwie, zaczął mówić dalej.

Kochane moje dziatki, — jak już powiedziałem:
Od niemowlęctwa ojca i matkę nieznałem.
Rodzic w czasie napadu w mury Sandomierza
Szwreckich wrogów, — poległ z honorem żołnierza;
A matka zostawiona w rozwalinach grodu,

Niemogąc zapracować, w nędzy zmarła z głodu.
W czwartym, czy w piątym roku sierotą zostałem,
I odtąd całe życie po cierniach stapałem.
Ale przysłowie niesie: „kogo Pan Bóg stworzy,
Doda sił, wytrwałości, z głodu nie umorzy.“
Kiedy już szesnasty rok życia skończyłem,
Odstąpiwszy od pługa, karabin chwyciłem;
Zwiedziłem morza, lądy, dwie półkule świata,
Walczyłem z bronią w ręku czterdzieści dwa lata.
Świadczy dziś me kalectwo, świadczą moje blizny,
Żem w pracy, nie w próżniactwie doczekał siwizny,
Krew stygnie dziś mi w żyłach, oddech kona w łonie,
Na samo to wspomnienie: trza wyciągnąć dłonie,
Po wsparcie, po jałmużnę na kawałek chleba;
Dopóki duch kołacze, ciało żywić trzeba.
Biędny najczęściej wesprze, brata się nie wstydzi,
Bogaty wzrok odwróci, zelży i wyszydzi.
Kto poznał niedostatek, kto uczuł cierpienie,
Kto szedł w zapasy z głodem, kto wieć co pragnienie,
Kto wreszcie jak to mówią: groszem biędę goni,
Przynajmniej radą wesprze, cichą łzę uroni.
Pańskie oko nieścierpi widoku nędzarzy,

Gdyż nędza piętno swoje wykuwa na twarzy.
O przesądzie! — wszakżeśmy jednej matki dzieci,
Cóż on winien że słońce jasno mu nie świeci?
Cóż on winien że bięda żądłem go swém bodzie?
Cóż on winien że mitry niéma w jego rodzie?
A chociaż tytułem, majątkiem niesłynie,
Jedno serce, jedna krew w żyłach jego płynie.
Bywa często, — że taki co się w nędzy rodzi,
Szczęśliwszy od bogacza, choć w jedwabiach chodzi;
Gdyż nieskażony honor i prawe sumienie,
To mi jest klejnot w rodzie, to prawdziwe mienie.
Przytłumione westchnienia słowa mu przerwały,
Oparł głowę o kamień, — krople łez spływały.

Anioł Stróż.

Na dworze wiatr wieje, deszcz jak makiem sieje,
W okna pochylonój chaty;
Już północ kur pieje, słaby ogień tleje,
W kominie szczupłej komnaty.

Skostne ręce rozgrzewa, ze znużenia omdlewa,
Staruszka obok Maryli;
To drzymie to ziewa, to kołysze, to śpiewa,
A dziecię płacze — i kwili.

Z Bogiem wchodzi w przymierze, i modli się szczerze,
I z trwogą patrzy na stronę,
Wyciąga szkaplerze, do sinych ust bierze,
I mówi: „Pod Twą obronę.“

Hałas jakiś na dworze, — i w przyległej komorze,
Doszedł do uszu staruszki;
Może zbójcy, może? — co pocznę o Boże!
I skryła dziecię w pieluszki.

Ogień podłożyli, komorę odbili;
Było to dla nich za mało,
Staruszkę schwycili, na ziemię zwalili,
I biorą co pozostało.

Uklęka przed niemi i łzami krwawemi,
Błaga litości starszyny;
Ci mieczami swemi, nożami ostremi,
Śmiertelne zadają blizny.

Jeden z nich przybieży, — widzi że trup leży,
A więc już panem jest w domu;
Dzikim wzrokiem mierzy, — obnaża z odzieży,
By rychło zbiedz pokryjomu.

Hola bracie, — hola! może widać z pola
Ogień na téj staréj chacie.
Moja taka wola — i kolegów wola,
Że razem wyjdiesz z tąd bracie.

To także być może; — że sługa we dworze,
Wyśledził nasze przybycie;
A jak nocni stróże ujrzą łunę w górze?
Łatwiejsze będzie przebycie

Pomiędzy tą zgrają; — bo w folwarku mają
Chłopów, barobków do syta;
Niech nas doganiają, lecz nas niepojmają,
My wbród przez rzekę, — i kwita.

Przyszliby z cepami, przyszliby z kijami,
Razem, — to opór stawiamy;
A gdy ze strzelbami staną między nami,
To razem wszyscy zginiemy.

Nie traćmy już czasu, trzeba bez hałasu,
I trzosa napelnić złotem,
Trzeba nam zawczasu uciekać do lasu,
Podział zdobyczy na potém.

Daremnie się radzą, daremnie się wadzą,
Belki pułapu się wala,
Ogień się gromadzą, uciekać nie dadzą,
Ściany chałupy się palą.

Tu zbójcy struchleli, na siebie spojrzeli,
Oczy ku ziemi spuścili.
Śmierć bliską widzieli, — i razem zgineli,
Tak jak przed chwilą mówili.

Już wszystko zgorzało, nic niepozostało,
Znaku z chałupy niebyło;
Lecz łódeczko stało, a w niém dziecię spało,
Od śmierci się wykupiło.

Tam Anioł-stróż w bieli, tuż obok pościeli,
Oślaniał dziecię skrzydłami;
I wszyscy zdumieli, — bo wszyscy widzieli,
Marykę między zgliszczami.

Chłopi nawrócone.

CHŁOPIĘ NAWRÓCONE.

THE HISTORY OF THE
CITY OF BOSTON
FROM THE FIRST SETTLEMENT
TO THE PRESENT TIME
BY NATHANIEL BENTLEY

CHRONIC NARRATIVE

Chłopię nawrócone.

Było to roku... którego?... nie pomnę;
Twardą jesienią jadąc przez wieś Promnę,
Spostrzegłem zdala, jak dziecina mała,
Nad samą drogą przy rowie siedziała.
A że dwie mile jechać miałem borem,
Chciałem na nocleg stanąć przed wieczorem.
Gawędzić z chłopcem czasu niestarczyło,
Tém bardziej, iż się już trochę ściemniło.
Woźnicę śpiocha, szkapę lichą miałem,
Więc ich obudwóch biczem poganiałem.
Z prędkiój widać jazdy koło się złamało,
Zawiniątko moje na ziemię zleciało.
Wysiadłszy z bryki wnet znalazłem zgubę,
Lecz czasu podróży zgubiłem rachubę;

Nazajutrz przed południem chciałem być w Warszawie,
Przez wypadek z kołem ujrzę ją w oktawie.
Biję się z myślami co począć,... co radzić?
Posłać po kowala, czy go sam sprowadzić.
Alić na szczęście moje chłopiec się nawinał,
Którego'm siedzącego przejeżdżając minął.
Z chęcią w nieszczęściu panu dopomogę,
Znam kowala, wiem do niego drogę.
Kiedyśmy na trzech kołach z biędą dojeżdżali,
Mój przewodnik stanął, i niechciał iść dalej;
Idź pan prosto, a ja za drzewo się skryję,
Nie postąpię kroku, bo tatko mnie zbije.

Pójdź ze mną, — niebój się, — ojca trza przeprosić,
Lepiej karę otrzymać niżli nędzę znosić;
Małoż to na świecie widzimy przykładów,
Że dzieci nieposłuszne wychodzą na dziadów;
Ten kto ojca niesłucha, nieszanuje matki,
W starości jest nędzarzem, chociaż miał dostatki.
Nie panie, — nie pójdę, — ja się kary boję,
Przeproś go pan za mnie, a ja tu postoję.

Za lichą robotę sowicie'm zapłacił,
Nie chciałem się targować, bo by humor stracił,
A korzystając z chwili, o łaskę go proszę:
By nieodrzucił prośby, jaką doń zanoszę;
Co rzekłszy, — na odpowiedź oczekuję skromnie.
Zmarszczył brwi, — ścisnął dłonie, — i tak rzecze do mnie:
Uczciwego człowieka zrobić z niego chciałem,
Do wszystkich niemal rzemiosł łotra oddawałem,
Lecz chęćka do złego coraz większa rosła,
Okradłszy pryncypałów uciekał z rzemiosła.
Ztąd, pretensye i kłótnie z sąsiadami były,
Złe skłonności ojcowskie rady przygłuszyły,
Wypędziłem go wczoraj, — niech co chce się stanie;
Wiem że nié mam już syna... jedź z Bogiem mój panie.

Po takim tedy dictum acerbum,
Po tak stanowczém ojcowskiem verbum,
Co robić myślę: — wziąć go z sobą trzeba,
Trudność w tym wieku pozbawić go chleba;
Tém bardziej, — iż mi duszą, ciałem ręczy,
Że się poprawi, że mi się wywdzięczy.

I tak się stało, — jak to wspomnieć miło,
Że dzisiaj jest dobre, co wczoraj złém było.
Już mu czoło czwartym znaczy się krzyżykiem,
Jest dobrym ojcem, dobrym rzemieślnikiem,
I zdrowe rady czeladzi udziela,
Że tylko w pracy znajdziem przyjaciela.
A kiedy się zejdzem, on z twarzą wesóło,
Błogosławi wypadek, co mi złamał koło.

Kochane dziatki! naukę miłujcie,
Słuchajcie starszych, ich rady szanujcie,
A dobre ziarno siejąc w swój młodości,
Pożyteczny owoc zbierzecie w starości.

Jak sobie kto pościele, tak się wyśpi.

JAK SOBIE KTO POŚCIELE,

tak się wyśpi.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

JAK SOBIE KTO POSCIELE

Faint, illegible text below the title, possibly bleed-through from the reverse side.

Jak sobie kto pościele, tak się wyśpi.

Nie zawsze to dostatki do szczęścia prowadzą,
Jeżeli źle użyte, to najczęściej zdradzają.
Opowiem wam dzieteczki niedawne zdarzenie:
Syn po śmierci rodziców strwoniwszy swe mienie,
Przez to, że nie umiał pracy ojca użyć,
I niechciał pracować, w karczmie musiał służyć.
Ojciec jego kasztelan, wojak wysłużony,
Od sąsiadów, poddanych powszechnie wielbiony,
Z prawości charakteru w okolicy znany,
Z serca pragnął, — ażeby synalek kochany,
Idąc w ślady rodzica, gdy ten legnie w grobie,
Dobre imie, przyjaciół, umiał zjednać sobie.
Póki był jeszcze dzieckiem, póki matka żyła,
Zwyczajnie tak jak matka, kochała, pieściła

Leonka jedynaka; — lecz niepomysłała,
Że rachunek przed Bogiem ze spraw swych zdać miała.
Albowiem napisano w Jego przykazaniu:
Nasamprzód myśleć o swych dzieci wychowaniu.
Zimowa i jesienna pora śnieżna, dżdżysta,
Niechaj w domu pracuje, to więcej skorzysta;
W lecie uczyć niemożna, — twierdzą doktorowie:
Iż powietrze wywiera silny wpływ na zdrowie;
A on tak delikatny, przytém osłabiony,
Niemoże być z pod oka matki oddalony.
Słowem, przyjaznej pory znaleźć nie umiała,
Aby go do Warszawy do szkół odesłała.
Tak mijały tygodnie, kwartały, miesiące,
I zimy przeszły śnieżne i lata gorące;
A nasz jedynak, przyszły dziedzic i pan wioski,
Z psem i fuzyjką w ręku dzieńne zbijał troski.
O książce, o nauce już ani się śniło,
Pojechać za granicę w głowie się marzyło;
Zwiedzić Francję, Hiszpaniję, ich ościenne kraje,
Poznać mowę narodów, ich strój, obyczaje.
Że był słabego zdrowia, jak matka twierdziła,
Sama go do kąpieli morskich wyprawiała.

Bywaj mi zdrowa wiosko i rodzinna chatko!
Polecam się opiece twój najdroższa matko!
Ty wiesz czego ja pragnę, ty znasz moje żądze;
Racz pisać często listy, — w listach ślij pieniądze.
Tak zwodniczym mamidłem w chwili opojony,
Leon rzucał siedzibę dążąc w obce strony.
O jak błędne, fałszywe były te marzenia;
Gdyby ukradkiem zajrzał w księgę przeznaczenia,
Wziął by na się sukmanę, jał w dłonie płuzycę,
Wyklął by pewno modną jazdę za granicę.

Minał rok, mijał drugi, zdrowie niewracało;
Cudzoziemskie mu ziarno więcej smakowało,
Niżli to, które rośnie na ojczystej ziemi,
Lepiej było wśród obcych, niżli między swemi.
A tu matka do syna co tydzień pisała, —
Powrotu dziecka swego ze łzami błagała.
Wystawiała na jakie straty narażona
W gospodarstwie, — gdyż będąc chorobą złożona,
Kto chce ten na wsi rządzi, kto niechce niekradnie,

W przypadku śmierci, obcy majątek o władnie;
Że ze schedy ojcowskiej mało się zostanie,
Jak zaraz niepowróci, — to nic niedostanie.
Taką wiadomość Leon nie przyjął radośnie,
Ale myśli: — wszak zboże i bezemnie rośnie;
Matka powrotu tylko wymaga odemnie,
Teraz jechać niemogę, — albowiem bezemnie
Całe me towarzystwo dziś by się nudziło,
A zresztą, — gospodarstwo już się uprzykrzyło.
Upływa trzy tygodnie od tego wypadku;
Odbiera on list z poczty, a przy nim w dodatku
Dwa tysiące dukatów; — zarazem zlecenie:
Ażeby do dziedzictwa nadesłał zrzeczenie.
Łatwo przyszły grosiki, łatwiej się rozeszły,
Pośród miłej zabawy dwa miesiące zeszły.
Gdy już dopiekła bięda i rozum mu wrócił,
Wtedy młody wojażer do kraju powrócił.
Nienawykły do pracy, nie wiedział co radził,
Z zawiniątkiem pod pachą do wsi się sprowadził.
Kiedy przyszedł do swoich, swoi niepoznali,
Był panem, oni biedni panami zostali.
Tam nabytych zdolności nieumiejąc użyć,

Jak już wam powiedziałem, w karczmie musiał służyć.
To rzeczywiście prawda, — chciejcie mi zawierzyć,
Że dawnym chłopom swoim wódkę musiał mierzyć.

J a s k ó l k a .

Wstaj nam, wstaj luba przesyń ławę ław w gó
Zapewne wiosną przeważasz x soba przyrządek na
Zardwo teshnisz x x krajny x x x x x x x x x x x x
Ktorej mieszkanie teshnisz x x toba.

Pod miastem jest strażnica x x x x x x x x x x x x
O! jakże śniegno, przykre bez ciepła
Bywały dla nas zimy mroźne; x x x x x x x x x x x x
My wzrok bez przyrwy topili w niebie
Rycho zawiła lato gorące.

Powracasz dzisiaj w rodzinne strony
Gdzieś mioda — w pierwsze piórka porośla;
Lecz biada tobie! — domek mizyczny
Ten domek, coś go rok temu wzniosła.

— 58 —

J a s k ó ł k a.

Witaj nam, witaj luba ptaszyno!
Zapewne wiosnę prowadzisz z sobą,
Zarówno tęschnisz za tą krainą,
Któręj mieszkańce tęschnią za tobą.

O! jakże smętne, przykre bez ciebie,
Bywały dla nas zimy miesiące;
My wzrok bez przerwy topili w niebie,
Rychło zawita lato gorące.

Powracasz dzisiaj w rodzinne strony,
Gdzieś młoda — w pierwsze piórka porosła;
Lecz biada tobie! — domek zniszczony,
Ten domek, coś go rok temu wzniosła.

*8

Jak przykre z losem widzisz spotkanie,
Kiedy nie jedna z przyjaciół twoich,
Na swoje dawne legnie posłanie;
Ty dziś tułaczką jesteś wśród swoich.

Lecz się niezrażaj, wszak złe przeminie,
Bóg w nowój pracy pobłogosławi;
Już na rok przyszły domek nie zginie,
Ręka go moja od ruin zastawi.

Pod moją strzechę leć jaskółeczko!
Drapieżnych zwierząt uchodź pogoni;
Pod mojem oknem ulep gniazdeczko,
Tam go od skwaru cień drzew zasłoni.

Tam u mnie znajdziesz prawie do zbytku,
Czystego ziarna zawsze dostatek;
Kryniczną wodę codzien w korytku,
I świeże ziele i wonny kwiatek.

Wszystko'm dla ciebie dziś ponieść gotów,
Odstąpię nawet połowy chatki,
By z twojej pracy, z twoich przymiotów,
Brały przykłady małe me dziatki.

Jaskółka

Lecz się nieznaję, wazak nie przeminie,
Bóg w nowej pracy dopomagaj;
Jas na rok przyszył domek nie wzmie,
Ręka go moja od trun nastaw;

Łód moja służyć led jaskółczokol
Prapieżnych zwierzęt uchobł pogoni;
Łód mojom olmem niep kmaszeczko;
Tam go od skwaru cien drzew xasom.

Tam a mnie znajdziesz prawie do zbitku,
Gzystego ziarna xawaxe dostatek;
Kryniczną wodę cożam w korytku,
I świeże ziels i wonny kwiatek.

Wybór Ziemowita na Króla.

WYBÓR ZIEMOWITA NA KRÓLA.

Chcieliście historyi, — to jej posłuchajcie.
Bajeczna ona wprawdzie z samego początku,
Ale mając ciąg dalszy, trzeba szukać wątku.
W miasteczku zwanym Gnieznom, Popiel był księciem,
Pan Bóg go obdarzył sześciu dziećmi —
Obzębek, który dzisiaj nazywany chęźdą,
I pogani apuś wówczas nazwy postrzyżyny,
Ródziszka narodził się z Gaj orłochowca,
Wydawali żonę, zapraszali gości,
Bówinie się wesele przy tych nadstrepiach,
Jak wy się dzisiaj bawicie na chęźdach,
Piast i zama Rzepicha byli ludźmi przemi.

Wszystko'm dla Króla, jak przystoi gotów,
Odstąpić nawet połowę Królestwa,
By z twoim, panu, i temuż pogodzić się,
Budy przybyły, może nie będzie.

WYBÓR ZIEMOWITTA NA KRÓLA

Wybór Ziemowita na Króla.

Zbierzcie się tu dziatki, w koło mnie siadajcie,
Chcieliście historyi, — to jój posłuchajcie:
Bajeczna ona wprawdzie z samego początku,
Ale znając ciąg dalszy, trzeba szukać wątku.
W stolicy zwanój Gnieznem, Popiel był książęciem,
Pan Bóg go obdarzył nie jednóm dziecięciem.
Obrządek, który dzisiaj nazywamy chrzciny,
U pogan nosił wówczas nazwę postrzyżyny.
Rodzice narodzonych z tój okoliczności,
Wydawali ucztę, zapraszali gości;
Równie się weselili przy tych postrzyżynach,
Jak my się dzisiaj bawimy na chrzcinach.
Piast i żona Rzepicha byli ludzie prości,

Na postrzyżyny syna nie spraszali gości;
Oboje jeszcze młodzi, nie w zamożnym stanie,
Takie dali przyjęcie, jak starczyło na nie.
Nikt nie był proszon obcy, sami przyjaciele,
Chętnie się tém dzielili, choć mieli niewiele.
Niebyło wprawdzie zbytku, niebyło i głodu,
Jeden tylko wieprzaczek i antałek miodu.
Dwaj nieznanomi goście przybywszy z granicy,
Widząc jakieś zebranie u księcia w stolicy,
Przyszli na postrzyżyny; — lecz że nieproszeni,
Z rozkazu pana za drzwi byli wypędzeni.
Z rozgniewaném obliczem dom ten opuścili,
A znużeni podróżą do Piasta wstąpili.
„Gość w dom, Bóg w dom“ mówiło przysłowie:
Raczie spocząć pod strzechą szanowni kumowie;
Piast kołodziej wraz z żoną przed nich wystąpili,
I na postrzyżyny syna poprosili.
Nadspodziewanym cudem Bożkiej opatrności,
W trzykroć się powiększyło przyjęcie dla gości.
Tém, co przed chwilą dla nich ledwie by starczyło,
Później się całe miasto daniem ugościło.
Wtedy dwaj nieznanomi z rodziców życzeniem,

Postrzygli syna Piasta, Ziemowit imieniem.
Sami cnotliwi, dziecię w cnocie wychowali,
Gdy dorósł, ziemskie stany księciem go obrali.

Inna jeszcze historia o tym Ziemowicie; —
Bądźcie tylko uważni, to ją usłyszycie.

Tysiąc szesnaście temu podobno lat płynie,
Jak niegdyś w tak nazwanój Kruszwickiej krainie,
Niezdadne z sobą stany w ten sposób radzili,
Jak wybrać sobie rządzcę, by szczęśliwi byli.

„Kogo z téj strony Gopła pierwszego ujrzemy,

„Tego sobie za pana, — króla obierzemy;

„Ten wybór będzie trafny, będzie zesłan z nieba,

„Lecz niewiasty i dzieci wyłączyć nam trzeba.“

Piast miał pszczołnik na jednej, zaś własne mieszkanie

Z drugiej strony jeziora, zobaczył zebranie

Jakieś na łądzie, kontent że się zgromadzili,

Wié, — że zbędzie swój miodek, wié że będą pili.

Lecz jakież zadziwienie? gdy massa zebrana,

Otacza go do koła, pada na kolana,

Nieznanego bartnika panem swoim głosi,

I do godności Króla Polskiego wynosi.
Piast był człek pracowity, dbały i cnotliwy,
Panował dosyć długo, naród był szczęśliwy.
Następnie zaś Ziemowit po rodzica skonie, •
Za jednomyślną zgodą siadł na ojca tronie.

Krzyż przy drodze.

Powiedz mi mamó kochana,
Co znaczy ten krzyż przy drodze,
Obok mieszkania plebana?
Ilekoć tylko przechodzę,

Parobek, gospodarz rolny,
Bez względu młody, czy stary,
Nawet pastucha swawolny
Klęknie; — i czyni znak wiary.

Pomnę, — było to w niedziele,
Wyście matko jeszcze spali,
Żywy duch nie był w kościele,
A już pod krzyżem śpiewali.

Tam moja chrzestna z córkami,
Co tchu wianki z ruty wiły,
I bzowemi gałązkami,
Ramiona krzyża wieńczyły.

Słowem, wszyscy z naszej wioski,
Kiej na odpust zgromadzili,
Jak by tam był ołtarz Bozki,
By się na polu modlili.

Pan Bóg przytomny jest wszędzie,
Z nauki proboszcza wiemy;
Pacierz nasz przyjęty będzie,
Jeśli się szczerze modlemy,

Czy to w ozdobnej świątyni,
Czy w pałacowej komnacie,
Czy w pustelniczéj jaskini,
Czy w biednej włościańskiéj chacie.

Czy krzyż złotem malowany,
Ozdobion w drogie kamienie,
Czy z pnia ścięty, ociosany,
U Boga w jednej jest cenie.

Szczęśliwy, — jeśli bogaty,
Że kruszec na ołtarz niesie;
My biędni strojmy go w kwiaty,
Które Bóg posadził w lesie.

Może ostatnie ofiary,
Jeżeli z serca pochodzą,
Przez dumę czynione dary,
Wartością swoją przechodzą.

Jedno tylko zawołanie,
Jeżeli szczerze wzniesiemy,
Za tysiące modłów stanie,
Gdy się bez skruchy modlemy.

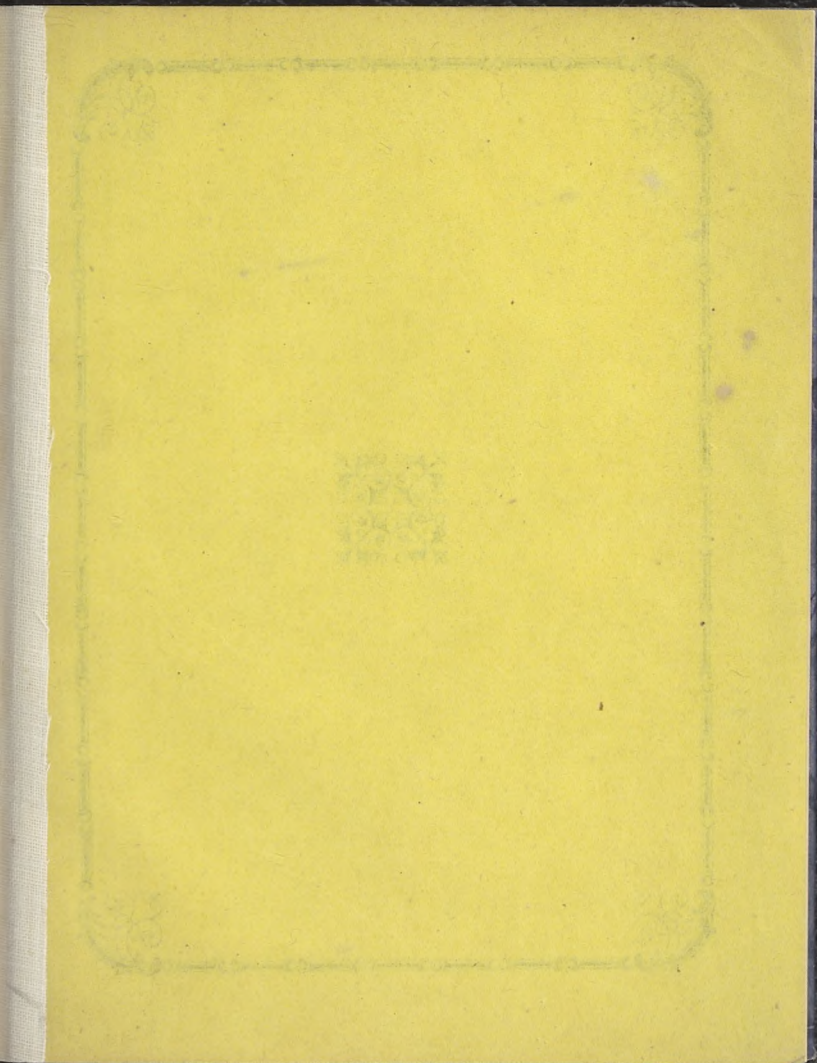
Masz jawny dowód na sobie,
Że zaufanie utracą,
Ten, kto raz zawinił tobie,
I do dawnych błędów wraca.

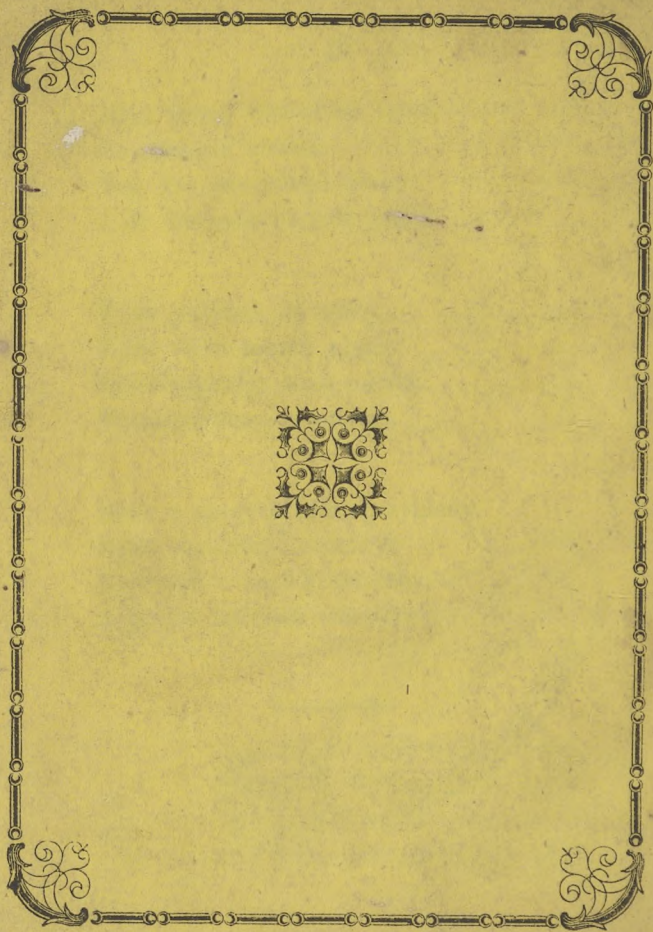
Życie podobne do wody,
I jak woda szybko płynie,
Jak błyskawica wiek młody,
Niepostrzeżony przemienie.

Bierz z zacnych ludzi przykłady,
Bądź bogobojny, uczciwy,
Korzystaj z każdej ich rady,
A pewno będziesz szczęśliwy.

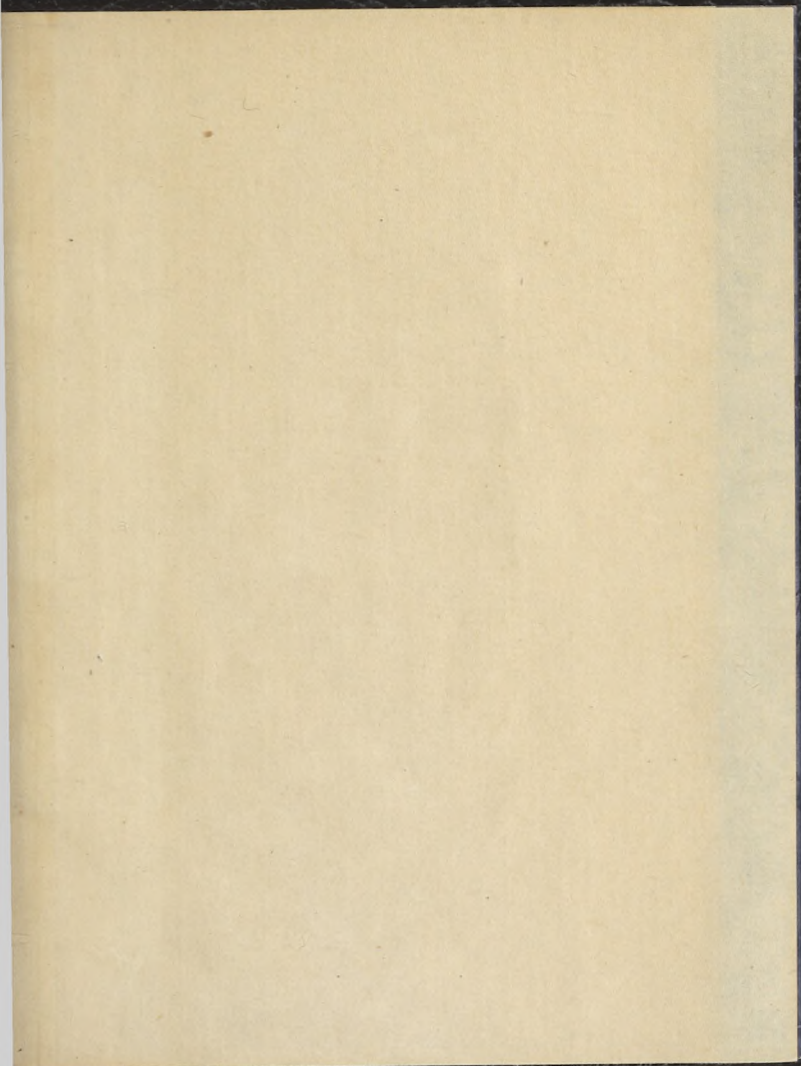

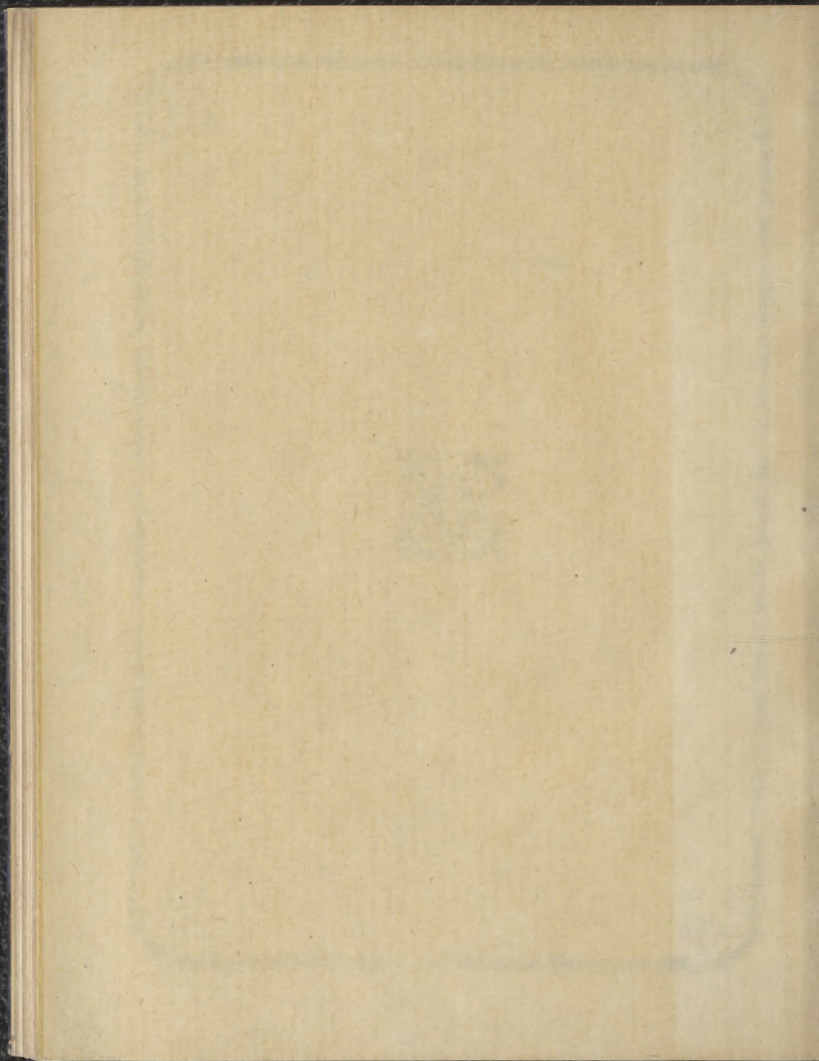
et

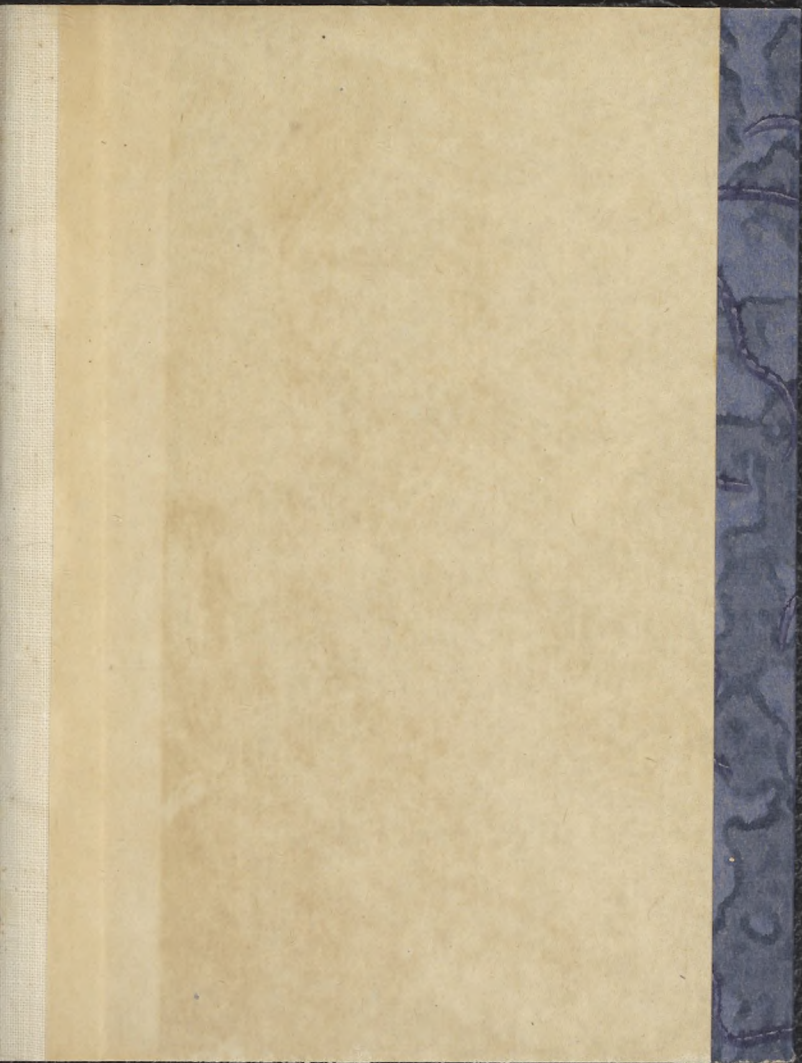

39106
